

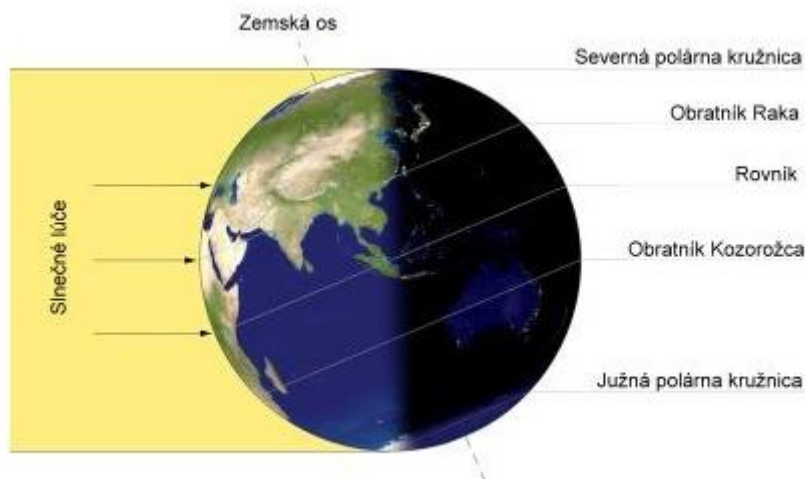
LETNÝ SLNOVRAT – ČARO DŇA A NOCI

Deň letného slnovratu nastáva v tomto roku podľa tradície 21. júna...

Čo sa dá stihnúť za jeden deň? A, čo sa dá stihnúť za deň, ktorý je ako jediný v roku najdlhšíiiiiiiii?

SEVERNÁ POLOGUĽA - Najdlhší deň a najkratšia noc, deň letného slnovratu nastáva v tomto roku úplne podľa tradície 21. júna o 18:38 LSEČ. a oficiálne sa tak začína astronomické leto.

Fakty

Letný slnovrat je jav, kedy Slnko vrcholí v nadhlavníku na obratníku Raka. Znamená to, že slnečné lúče dopadajú kolmo na 23,5° rovnobežku severnej geografickej šírky. Je pomenovaný podľa ročného obdobia, ktoré spôsobuje na severnej pologuli. Nastáva zvyčajne 21. júna. V čase letného slnovratu začína na severnej pologuli leto, na južnej pologuli zima.

Slnovrat zároveň prináša deň s najvyšším počtom hodín slnečného svetla za rok. Deň je vtedy dvakrát dlhší, ako noc. Na severnej pologuli je to najdlhší deň v roku (čím severnejšie, tým dlhší čas slnečného svitu).

Čo je, ale menej optimistické, od tohto dňa sa dni opäť postupne skracujú :-(...

Zvyky a tradície

Na Slovensku sa najtradičnejším zvykom oslavy letného slnovratu stalo pálenie svätajánskych ohňov počas jednej z najkratších nocí (24. júna) roka. Táto tradícia má svoj pôvod v indoeurópskej mytológii starých Slovanov. Slnovrat bol v minulosti chápaný ako začiatok novej etapy, vhodný na regeneráciu síl prírody aj človeka.

Obrady letného slnovratu sú zväčša sústredené na 24. jún, deň Jána Krstiteľa. Pohanský obrad sa tak počas dlhých stáročí spojil s kresťanskou tradíciou. V tento deň bol rozšírený zber svätajánskych bylín a rose pozbieranej na lúke sa pripisovala liečebná moc. Na Jána sa nesmelo sadiť ani prať. Šťastie mal človek, ktorý chytil svätajánsku mušku a nosil ju pri sebe. K oslavám slnovratu patril oheň vo viacerých formách. Dievčatá zakladali ohníčky týždeň pred Jánom, na Jána a po Jáne. Ohne mali prívolať dážď a popol z nich mal ochraňovať novú úrodu.

O rok to už bude inak

Astronomické leto sa teda začína 21. júna letným slnovratom a končí 23. septembra jesennou rovnodennosťou. Klimatologické leto začína už na začiatku júna a trvá do konca augusta.

To tohtoročné leto síce vyvoláva rôzne dohady a odborníci sa - ako vždy :-) akosi nevedia zjednotiť na tom, aké vlastne bude, ale my už všetci vieme, že v uplynulých dňoch nám dokázalo, aké vie byť počasie aj v júni aprílové :-)...

